

Vakka-Suomen Vesi liikelaitoksen talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2025-2027

Vakka-Suomen Veden johtokunta 19.09.2024 § 27
2725/02.02.00/2024

Valmistelija: vesihuoltopäällikkö Kim Westerholm
etunimi.sukunimi(ät)uusikaupunki.fi

Vakka-Suomen Vesi liikelaitoksen toiminta rahoitetaan jäteveden käsittelystä perittävillä maksuilla eikä liikelaitos käytä eikä edes saa käyttää verovaroja toimintaansa. Uudenkaupungin Vesi liikelaitos ja Laitilan kaupunki ostavat jäteveden käsittelypalvelut Vakka-Suomen Vesi liikelaitokselta, ja Vakka-Suomen Vesi laskuttaa Laitilan kaupunkia ja Uudenkaupungin Vettä puhdistettavien kuutiomäärien mukaan. Kaupungit vastaavat itse omista verkostoistaan ja Vakka-Suomen Vesi vastaa Uusikaupunki-Laitila siirtolinjasta.

Organisaatio

Vakka-Suomen Vedellä on kevyt organisaatio. Sillä on kolme omaa työntekijää ja lisäksi se ostaa palveluita Uudenkaupungin Vedeltä. Vuonna 2025 Vakka-Suomen Vedeltä laskutetaan 15 % liikelaitosjohtajan, käyttöinsinöörin ja toimistonhoitajan työajasta.

Tulot

Häpönniemen jätevedenpuhdistamolla käsiteltävän jäteveden määräksi on arvioitu 2.670.000 m³ vuosina 2025-2027. Laitilan osuus on tästä 600.000 m³ ja Uudenkaupungin Veden osuus (sisältää Kustavin ja Pyhärannan jätevedet) on 2.070.000 m³.

Häpönniemen jätevedenpuhdistamon laajennus vuosina 2018-2019 lisäsi liikelaitoksen lainamäärää merkittävästi ja tämä aiheuttaa yhdessä korkoriskin kanssa nostopainetta hintoihin. Nyt korot ovat tasaantuneet ja eikä poikkeuksellinen inflaatio aiheuta merkittäviä lisäkustannuksia. Puhdistuspalvelumaksu on 0,911 euroa / m³ (alv 0%). Jäteveden hintaan on viimeksi tehty muutoksia vuosina 2015, 2023 ja 2024.

Hinnanmuutoksista päätetään vuosittain talousarvion yhteydessä ja toisaalta maksuja voidaan muuttaa aikaisemminkin, mikäli investointi- ja muuta kustannukset ylittävät/alittavat ennakoarviot.

Suunnitellulla hintatasolla liikevaihdoksi muodostuu 2.532.370 euroa.

Kulut

Vuoden 2025 talousarvioehdotuksessa aineiden ja tarvikkeiden ostoihin on varattu 593.200 euroa, palvelujen ostoihin 763.812 euroa ja henkilöstökuluihin 203.616 euroa vuodessa. Kustannukset ovat nousseet edellisen vuoden tasosta 3 %. Tämä johtuu mm. sovituista palkkaratkaisuista ja inflaation aiheuttamasta kustannustason noususta.

Koska liikelaitos on tehnyt investointinsa velkarahalla, sen taloutta rasittavat isot pääomakulut. Vuonna 2025 lainanlyhennykset ovat yhteensä 588.000 euroa ja korkokulut ovat noin 50.000 euroa. Pääomakulut ovat 25,2 % liikevaihdosta. Lisäksi peruspääomasta maksettava korvaus on arviolta noin 55.000 euroa.

Liikelylijäämä vuonna 2025 talousarviossa ennen varauksia on 167.149 euroa ja tilikauden ylijäämä 176.324 euroa.

Investoinnit

Häpönniemen jätevedenpuhdistamon vanha osa vaatii investointeja laadukkaan toiminnan ylläpitämiseksi. Vuonna 2025 tehdään useampia investointeja niin prosessiin kuin itse puhdistamokiinteistöönkin. Myös pumppaamoihin investoidaan, kuten joka vuosi.

Uutta ympäristölupaa on haettu maaliskuussa 2018 ja lupapäätös saatiin lokakuussa 2021. Luvasta on valitettu Vaasan hallinto-oikeuteen ja Vaasan hallinto-oikeus antoi asiasta päätöksen 6.10.2023 (päätös 1245/2023). Lupapäätöksessä hylättiin vaatimus purkuputken rakentamisesta, mutta merkittävänä vaatimuksena on selvityksen tekeminen jätevesien jälkikäsittelyn ja hygienisoinnin tarpeesta. Selvitys on tehtävä 30.6.2025 mennessä ja se saattaa aiheuttaa merkittäviä lisäinvestointitarpeita tulevaisuudessa.

Vakka-Suomen Veden investoinnit ovat esityksen mukaan 685.000 euroa vuonna 2025. Jätevedenpuhdistamon laajennusinvestointi on saatu valmiiksi, mutta edelleen puhdistamon vanha osa ja Laitilan siirtolinja vaatii investointeja laadukkaan toiminnan takaamiseksi. Vuosina 2026 ja 2027 investoinnit jatkuvat aiempaa korkeammalla tasolla. Investointeja rahoitetaan kassavaroin ja vain erityisessä tarpeessa lainarahoituksella.

Lainat

Liikelaitos lyhentää lainoja huomattavasti ja siksi toiminnan pääomakustannukset ovatkin suuret suhteessa liikevaihtoon. Vuonna 2025 lainaa lyhennetään 588.293 euroa ja korkokulut ovat 55.148 euroa. Pääomakulut liikevaihdosta ovat siis 25,2 %. Vuonna 2026 on varauduttu nostamaan uutta lainaa investointitarpeisiin 1.000.000 euroa. Lainakanta vuoden 2025 lopussa on 2.064.190 euroa ja vuoden 2026 lopussa 2.434.231 euroa.

Yleinen talouden tilanne

Liikelaitoksen talous on tiukentunut jo puhdistamoinvestoinnin takia ja sen kannattavuus ja maksuvalmius on heikentynyt ja rahavarat pienentyneet. Korot ovat nousseet ja lisäksi maailmantilanne aiheuttaa epävarmuutta energian ja kemikaalien saatavuuteen ja hintoihin.

Hinnanmuutoksista päätetään vuosittain talousarvion yhteydessä ja toisaalta maksuja voidaan muuttaa aikaisemminkin, mikäli

investointi- ja muuta kustannukset ylittävät/alittavat ennakkoarviot. Tällä hetkellä ei ole tarvetta nostaa tai laskea puhdistuspalveluiden hintoja.

Mikäli kaikki puhdistamolle suurinta kuormitusta aiheuttavat teollisuusyritykset allekirjoittavat teollisuusjätevesisopimuksen ja vastaavat jatkossa jätevesikustannuksistaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti, niin tällöin hinnankorotuspaineet ovat huomattavasti pienemmät.

Tällä hetkellä Uudessakaupungissa kaikki suurimmat yritykset ovat allekirjoittaneet teollisuusjätevesisopimuksen ja allekirjoitettuja teollisuusjätevesisopimuksia on yhteensä kymmenen kappaletta ja neuvotteluja käydään edelleen myös muiden yritysten kanssa. Lisäksi selvitystyöt on tehty kahden yrityksen kanssa, mutta kyseisillä yrityksillä ei ollut tarvetta sopimukselle. Muissa Häpönniemen jätevedenpuhdistamon viemäröintialueen kunnissa on yhteensä viisi teollisuusjätevesisopimusta (Laitila 3 kpl ja Kustavi 2 kpl).

Peruspääoman koron maksu on alkanut vuonna 2014. Päätöksen mukaan peruspääomalle maksetaan 12 kuukauden euriboria vastaava korko. Korot ovat vuosia olleet alhaalla, ja jopa negatiivisia, joten peruspääomalle ei ole maksettu korkoa vuosina 2014-2021. Nyt korkotason noustua maksettavan koron on arvioitu olevan noin 55.148 euroa vuodessa (12 kk euribor +2,70 %).

Toiminnalliset tavoitteet

Vakka-Suomen Veden talousarvioesityksessä on vuodelle 2025 neljä toiminnallista tavoitetta. Keskeisiä tavoitteita ovat ympäristöstä ja työturvallisuudesta huolehtiminen.

- Esittelijä: Vakka-Suomen Vesi liikelaitoksen johtaja Kim Westerholm
- Päätösehdotus: Johtokunta päättää hyväksyä liitteen mukaisen talousarvion 2025 ja taloussuunnitelman vuosille 2025-2027 ja lähettää sen edelleen osaltaan kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi.
- Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.
-